

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
í t é l e t e**

**Az ügy száma:** Pfv.II.20.549/2020/32.

**A tanács tagjai:** Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

**A felperes:** felperes neve (felperes címe)

**A felperes képviselője:**

. Dobozi Réka Márta ügyvéd (fél címe 1) és

. Gárdián Attila ügyvéd (fél címe 2.)

**Az alperesek:** I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe.) I. rendű

II.rendű alperes neve (felperes címe) II. rendű

III.rendű alperes neve (III. rendű alperes címe). III. rendű

IV.rendű alperes neve (IV. rendű alperes címe) IV. rendű

V.rendű alperes neve (V.rendű alperes címe) V. rendű

VI.rendű alperes neve (VI. rendű alperes címe) VI. rendű

VII.rendű alperes neve (VII. rendű alperes címe) VII. rendű

### Az alperesek képviselője:

Pivarnyikné dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (**fél címe 3.**, ügyintéző: Pivarnyikné

dr. Juhász Emőke ügyvéd) I. rendű alperes képviselőjében

. Szívós Tamás ügyvéd (**fél címe 4**) II. rendű alperes képviselőjében

**A per tárgya:** Házastársi közös vagyon megosztása

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

## I. rendű alperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Ítéletábra Pf.II.20.405/2019/9.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Törvénytörvény 13.P.20.065/2019/24.

## Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében részben hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

A **Sz.**, külterület ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... hrsz. alatti ingatlanok 1/1 tulajdoni hányadára, míg a **Sz.**, külterület ... hrsz. alatti ingatlan 1231740/2950420 tulajdoni hányadára a felperes (felperes neve; szül: **T.**, ...; an.: **Sz. A.**.; személyi száma: ...; adóazonosító jele: ...; felperes címe) tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését, egyidejűleg az I. rendű alperes (I. rendű alperes neve; szül: **Sz.**, ...; an.: **T. J.**; személyi szám: ...; adóazonosító jele: ...; ... **Sz.**, **T.** ... szám alatti lakos) tulajdonjogának az ingatlanok tulajdoni lapjáról való törlését ajándék visszakövetelése jogcímén rendeli el.

A Sz., külterület ... hrsz.-ú ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára, míg a Sz., külterület ... hrsz. alatti ingatlan 1/2 tulajdoni hányadára a felperes (felperes neve; szül: T.,...; an.: Sz. A. ;; személyi száma: ...; adóazonosító jele: ...; felperes címe) tulajdonjogának ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését, egyidejűleg a ... hrsz.-ú ingatlan tulajdoni lapjáról a VII. rendű alperes (VII.rendű alperes neve; szül: Sz., ..., an.: K. E.; szem. száma: ...; adóazonosító jele: ...; ... Sz., Sz. u. ... szám alatti lakos) tulajdonjogának törlését, míg a .... hrsz. alatti ingatlan tulajdoni

- [1] A felperes és az I. rendű alperes (továbbiakban: felek) 1983. május 28-án kötöttek házasságot, a II. rendű alperes a gyermekük. A család az 1991-1997. években **H.**-ban élt. A felperes közlekedési balesete miatt kártérítésként 1992. decembertől 1999. szeptemberig 268.976 NLG-t utaltak a felek közös számlájára, amit a közös tulajdonukban álló ingatlanok felújítására, a külföldi ingatlanokra felvett közös hitelek törlesztésére és egy BMW személygépkocsi vásárlására fordítottak.
- [2] A felek 1997 novemberétől **B.**-ben éltek. A II. rendű alperes magyarországi középiskolába járt, ezért a felperessel 2001-ben B.-re költöztek. A II. rendű alperes felsőfokú tanulmányait külföldön végezte, jelenleg életvitelszerűen az USA-ban él. A felperes **B.-n** maradt, a felek hétvégén találkoztak.
- [3] A felperes szülei a 90-es években **Sz.**-ből Magyarországra települtek át, az ottani vagyonukat felszámolták.

- [illegible]

- [13] A felperes szülei a felek életközösségének fennállása alatt megőrzésre és kezelésre átadtak az I. rendű alperesnek 33.918 NLG-t, aki ezt részvényekbe fektette, amely 21.453 NLG hasznot eredményezett. Az összesen 55.371 NLG-t 1999. január 1-jén 25.126 EUR-ra konvertálták. A szülők az erre vonatkozó és a **k.-i** tanyára beruházott 37.509 EUR, összesen 62.635 EUR, azaz 19.763.848 forint követelésüket a felperesre engedményezték.
- [14] A felperes 2010. augusztus 22-én az összes, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdoni hányadát (**L.** utcai lakás, tanya, fasori ingatlanok) holtig tartó haszonélvezeti joga alapításával a II. rendű alperesnek ajándékozta.
- [15] Az I. rendű alperes először a **sz.-i** földek megvásárlása után 2011. augusztus 5-én terjesztett elő keresetet a házasság felbontására, az eljárást a bíróság megszüntette. A 2012. február 14-én benyújtott keresete alapján a bíróság a felek házasságát felbontotta. A jogerős ítélet megállapította, hogy a felek házassági életközössége 2012 áprilisában megszűnt.

### A kereseti kérelem és az I. rendű alperes védekezése

- [16] A felperes módosított keresetében a házastársi közös vagyon megosztását kérte és különvagyon jogcímére alapítva elsődlegesen dologi jogi, másodlagosan kötelmi jogi igényt érvényesített. Keresete jogalapjául a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 27. § (1) bekezdését és 28. § (1) bekezdését jelölte meg. A bíróság állapítsa meg:
- [17] 1. A **L.** utcai lakás az ingatlan-nyilvántartási adatokkal szemben csak 2/3 részben házastársi közös vagyon, miután a 4.500.000 forint vételárból 1.500.000 forintot a szüleitől kapott ajándékba.
- [18] 2. A baleseti kártérítés teljes összege a különvagyona, amelyet az I. rendű alperes köteles megtéríteni. A különvagyon egy hollandiai ingatlan tehermentesítésére, egy bécsi ingatlan építkezésének befejezésére, illetve a fasori lakás felújítására és gépkocsivásárlására fordította.
- [19] 3. A tanyán megvalósult beruházás forrása a szülei pénze volt. A felperes követelését az engedményezési szerződés alapján érvényesített igénnyel összekapcsolva vagylagosan terjesztette elő: elsődlegesen az engedményezési szerződés alapján 62.635 EUR forint ellenértékeként 19.763.848 forintot igényelt az I. rendű alperestől. Másodlagosan a szülői ajándék különvagyoni alvagyoni jellegére figyelemmel dologi jogi igényt érvényesített: a beruházás különvagyoni forrása a tulajdoni hányadok módosulását eredményezi. A közös vagyonból kifizetett 3.000.000 forint vételár és a beruházás eredményeként létrejött 18.000.000 forint érték 15.000.000 forint különbözete a szüleitől kapott pénzajándék eredményeként a különvagyona. Kérte, hogy a bíróság az alvagyonok vegyülésére figyelemmel a tulajdoni hányadokat - különvagyon 10/12 tulajdoni hányad, közös vagyon 2/12 tulajdoni hányad - javára 11/12 tulajdoni hányadra módosítsa. Ennek megfelelően az engedményezési szerződés alapján követelt összeget csökkenti a szülők 37.509 EUR (11.825.590 forint) beruházási követelése. A további 7.928.258 forintot az engedményezési szerződés alapján érvényesítette (13.P.22.182./2016/54. számú keresetmódosítás).
- [20] 4. Az összes **sz.-i** ingatlan a különvagyona, mivel a **k.-i** földek vételárát a szüleitől kapott pénzből fizette ki, így az eladási ár a különvagyona. A készpénz átutalás indokaként arra hivatkozott, hogy az értékesítésből befolyt jelentős összeg miatt az I. rendű alperessel anyagi vitájuk volt. Az I. rendű alperes ugyanis a házassági kötelék fenntartásának feltételül szabta a pénz elosztását. A zsarolásnak engedve, 32.500.000 forintot és 50.973 EUR-t maga utalt át az I. rendű alperes számlájára és a saját számlájához pedig hozzáférést engedett részére. Az I. rendű alperes ennek alapján 77.000.000 forintot és 220.000 EUR-t a számláról leemelt, tehát a földek eladási árából 10.000.000 forint és 270.000 EUR (a keresetlevél beadáskori árfolyam szerint 85.502.820 forint) összesen 196.502.820 forinthez jutott, ebből fedezte a **sz.-i** ingatlanok 164.500.000 forint vételárát. Az adásvételek után megmaradó 31.002.820 forint ugyancsak a különvagyona, amelynek megtérítésére az I. rendű alperes köteles.

- [21] 5. Az életközösség megszűnése után a közös tartozásból 2.720.376 forintot megfizetett, az I. rendű alperes fizetési kötelezettsége ennek fele részére fennáll.
- [22] 6. A szülei az I. rendű alperest megbízták a megtakarításuk kezelésével. Az I. rendű alperes 33.918 NLG értékben részvényeket vásárolt, az árfolyamnyereség 2000. novemberben 21.435 NLG volt, ami az EUR bevezetésekor az átváltás alapján 25.126 EUR összeget tett ki, ehhez adódott a tanya beruházásához felhasznált 37.509 EUR követelés. A szülők 19.763.848 forint követelést rá engedményezték (keresetlevél F/86. sorszámú melléklet).
- [23] A felperes a házastársi közös vagyon megosztását úgy kérte, hogy a bíróság a dologi jogi igénynek helyt adva, a L. úti ingatlanon és a tanyán fennálló, a módosított tulajdoni hányadok szerint szüntesse meg a közös tulajdont és jogosítsa fel az I. rendű alperes tulajdoni hányadainak megváltására. A Vespa típusú motorkerékpárt adja a kizárólagos tulajdonába. Kérte elszámolni az életközösség megszűnésekor az I. rendű alperes bankszámláin nyilvántartott összegeket. A teljes körű vagyonmegosztás eredményeként a bíróság az I. rendű alperest 65.459.225 forint értékkiegyményezés megfizetésére kötelezze.
- [24] A sz.-i ingatlanok tekintetében a bíróság állapítsa meg, hogy különvagyon jogcímén dologi jogot szerzett {[Kúria ítélete [21] bekezdés}, illetve 195.502.820 forint különvagyonra az I. rendű alperes birtokába került. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy ezt az összeget ajándék jogcímén ruházta át az I. rendű alperesre. Az ajándékot a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 582. § (3) bekezdése alapján visszakövetelte. A pénzt abban a feltevésben ajándékozta az I. rendű alperesnek, hogy az anyagi vitáik miatt válságba került házasságuk helyreáll. Feltevése véglegesen megghiúsult, az I. rendű alperes keresete alapján a házasságot felbontották.
- [25] A II.- VII. rendű alperesekkel szemben tőrészi keresetet terjesztett elő.
- [26] Az I. rendű alperes a házastársi közös vagyon megosztását nem ellenezte. Vitatta a felperes különvagyonra tett állításait: az összes ingatlan vételárát és az ingatlanok felújítási költségét közös vagyonból fedezték, így a házassági életközösség alatt megszerzett minden vagyontárgy a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján az egyenlő arányú osztatlan közös vagyonuk.
- [27] A k.-i földek vételárát a felperesi szülők által nem ajándék, hanem kölcsönként átutalt pénzből fizették ki, amit az életközösség alatt maradéktalanul visszafizettek. A földek a házastársi közös vagyonba tartoztak, az értékesítéskor befolyt eladási ár is a közös vagyont gyarapította.
- [28] 2010 őszén gyermekük és a felperesi szülők bevonásával a k.-i földek eladásából felvett közös vagyoni készpénzt közös döntéssel és egyező akarattal - lényegében három részre - felosztották. Ezzel megtörtént a házastársi közös vagyon részbeni megosztása, szó sem volt zsarolásról vagy feltevéssel kinyilvánított ajándékozásról. A pénz közös vagyoni alvagyoni jellegét, a megosztás önkéntességének tényét alátámasztja az is, hogy a pénz egy részét a felperes maga utalta a nevére nyilvántartott bankszámlára, a többi összegre pedig a saját bankszámlájához hozzáférést engedélyezett. A felperes a hozzáférés birtokában átutalt pénz tényéről és nagyságrendjéről azonnal tudomást szerzett, azt évekig nem sérelmezte. Az elosztáskor elszámolták a felperes javára a szülei által átadott - az I. rendű alperes levezetése szerint (kerekítve) 55.000 EUR-nak megfelelő - összeget. Az engedményezi szerződésben követelt kötelmi jogi igény tehát akkor kielégítést nyert.
- [29] Az I. rendű alperes nem vitatta azt sem, hogy a birtokába került pénzösszeg felhasználásával vásárolta meg a sz.-i ingatlanokat. Az EUR-ban átutalt pénz forint ellenértékéért azonban az akkor átváltási árfolyamra hivatkozott: a keresetlevél beadáskori árfolyam alapján számított 195.502.820 forinttal szemben a 2010 őszi árfolyam szerint megkapott összeg 178.000.000 forint volt (P.20.136/2015/31. számú tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal). A különvagyon megállapítása esetén tehát a felperes által követelt 31.002.820 forint különbözet helyett nagyságrendileg legfeljebb 14.000.000 forint maradt. A közös vagyon (részbeni) megosztása eredményeként a családjogi közös tulajdon ezen a vagyonelemen megszűnt, a pénzből megvásárolt sz.-i ingatlanok a különvagyon (a polgári jogi tulajdona).

- [30] A felperes szülei készpénzajándékkal a budapesti ingatlanok megvásárlásához és a tanya felújításához hozzájárulást nem nyújtottak. Minden ingatlanszerzésre, felújítására a saját megtakarításaik, jövedelmeik fedezetet biztosítottak, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdoni hányadok megfelelnek a valós tulajdoni helyzetnek. A tanya értékét végül 24.700.000 forint összegben határozta meg (13.P.22.182/2016/107. számú beadvány).
- [31] A közös vagyon megosztása során kérte elszámolni a 2003. évben részére kifizetett ún. EBES nyugdíj összegét. A P. Banknál vezetett folyószámlán az életközösség megszűnésekor nyilvántartott követelés közös vagyoni jellegét elismerte, ezzel szemben a C. Banknál kezelt megtakarítások forrása a készpénz vagyon felosztása után megmaradt különvagyona.
- [32] Az ingatlanokon fennálló közös tulajdon megszüntetését nem ellenezte, annak módjaként a felperesi tulajdoni hányadok magához váltására való feljogosítását indítványozta.
- [33] A felperes az I. rendű alperes állításait tagadta. A szüleitől kizárólag ő kapott készpénzajándékot, az I. rendű alperes kimutatásai, levezetései nem értelmezhetők, kimutatási követhetetlenek, az adatok tévesek, csúsztatásokat tartalmaznak.
- [34] A II. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte. A k.-i földek különvagyoni jellege az életközösség alatt nem volt vitatott, szülei pedig a saját pénzükből jelentős összeget fordítottak a tanya felújítására. Tagadta az I. rendű alperes állítását a földek eladásából befolyt pénz közös megállapodás szerinti felosztását (13.P.22.182/2016/15. számú előkészítő irat).
- [35] A további alperesek érdemben nem nyilatkoztak.

#### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [36] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonát megosztotta. A L. utcai ingatlanból a felperes tulajdonában adott további 1/6 tulajdoni hányadot és az I. rendű alperes tulajdonában maradt 2/6 tulajdoni hányadot 6.666.677 forint megváltási ár ellenében a felperes tulajdonába adta. A tanyából a felperes tulajdonába adott további 41/100 tulajdoni hányadot és az I. rendű alperes 9/100 tulajdoni hányadának megváltására 1.500.000 forint megváltási ár ellenében a felperest jogosította fel. Az ingóvagyon megosztása keretében a felperes tulajdonába adta a birtokában lévő Vespa típusú motorkerékpárt 410.000 forint értékben és a felperest kötelezte az I. rendű alperes részére ingó értékkiegyenlítés címén 205.050 forint, a teljes körű elszámolás eredményeként 3.327.500 forint megfizetésére. Az I. rendű alperest a közös adósság elszámolásával 1.360.188 forint, a P. Banknál kezelt számlakövetelésből 1.930.000 forint, a C. Banknál vezetett számlák elszámolása címén 1.714.500 forint és 39.532 forint megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [37] Az elsőfokú bíróság a jogvitát a Csjt. .... § (1) bekezdése, a 28. §-a, a 31. §-a, és a régi Ptk. 148. § -a, 582. § (3) bekezdése alapján bírálta el.
- [38] A felek ellentétes nyilatkozatait értékelve megállapította, a felek házassági életközössége a bontóperben hozott jogerős ítélet megállapítása szerint 2012. április végén szűnt meg. A felek a készpénz vagyonuk 2010. évi felosztása ellenére életközösségüket eddig az időpontig fenntartották. Az életközösség kezdete és megszűnése között szerzett minden vagyonelem alvagyoni jellegére a Csjt. 27. § (1) bekezdésének törvényi vétele az irányadó. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján a különvagyon kétséget kizáró bizonyítási kötelezettsége az arra hivatkozó felet - a jelen esetben a felperest - terhelte.
- [39] Bizonyítást nyert a felperes szüleinek jelentős vagyona, amelyet több részletben hoztak át Magyarországra. A felperes a k.-i földek vételárának különvagyoni alvagyoni jellegét kétséget kizáróan bizonyította és ezek értékesítéséből befolyt 547.246.070 forint a Csjt. 28. § (1) bekezdés b) pontja szerint a különvagyona.

- [40] A felek ellentétes tényelődásokat tettek az eladási ár további sorsáról, a készpénzt megosztásának jogcímét eltérően jelölték meg. Az I. rendű alperes annak közös vagyoni alvagyoni jellege miatt a közös vagyon részleges megosztására, a felperes a különvagyonra, illetve ajándékozásra hivatkozott.
- [41] Az elsőfokú bíróság a 2010. évi készpénz átruházást ajándéknak minősítette. A k.-i földek értékesítéséből befolyt felperesi különvagyonból a másik fél részére ellenszolgáltatás nélküli juttatás polgári jogilag ajándékozás. Bizonyítottanak ítélte a felperes állítását: a családi kapcsolat helyreállítása és a konfliktust kiobbantó készpénzvagyon rendezése érdekében utalt át jelentős összeget az I. rendű alperes bankszámlájára és biztosított részére a bankszámlája felett rendelkezési jogot. A felperes nyomban tudomást szerzett az I. rendű alperes átutalásáról, de ennek visszaszerzése érdekében nem intézkedett és az átutalásokkal közel egy időben a II. rendű alperesnek is számottevő készpénzt és ingatlanokat ajándékozott. Mindezen tényekből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a k.-i földek eladásából származó pénzből az I. rendű alperes birtokába került nagyságrendileg 195.000.000 forintot a felperes az I. rendű alperesnek ajándékként juttatta. A készpénz ajándékból vásárolt sz.-i ingatlanok az I. rendű alperes különvagyonának minősülnek.
- [42] Az ajándékozás és annak visszakövetése közötti időmúlás miatt a felperes visszakövetelési igénye elenyészett. A jogerős bontóperi ítélet 2013. február 1-jei meghozatalakor a felperesnek tudnia kellett, hogy a feltevése véglegesen meghiúsult. Ehhez képest a közös vagyon megosztását csak a 2015. január 28. napján benyújtott keresetlevéllel kezdeményezte. Az elsőfokú bíróság az ajándék visszakövetelése körében értékelte azt is, hogy a családi élet helyreállíthatatlansága a felperes magatartására is visszavezethető volt. Az ajándék alapjául szolgáló feltevés meghiúsulását részben a felperes felróható magatartása okozta, ami ugyancsak kizárja az ajándék visszakövetelését.
- [43] A felperes bizonyította a közös vagyonból vásárolt tanyán végzett beruházás különvagyoni jellegét. Az átalakításához, felújításához felhasznált anyagokat a felperes édesapja vásárolta, a terveket maga készítette, a munkadíjat ő fizette, a házastársak a munkálatokban nem vettek részt, költségeit nem viselték, így a 15.000.000 forint értéknövekmény a felperes különvagyona. Az elsőfokú bíróság a tüzeset miatti forgalmi értékcsökkenést figyelmen kívül hagyta és az ingatlan életközösség megszűnéskori 18.000.000 forint forgalmi értékéből indult ki. A beruházások nélküli 3.000.000 forint forgalmi érték levonása után az I. rendű alperes tulajdoni hányadát 9/100, a felperesét pedig 91/100 tulajdoni hányadra módosította.
- [44] Bizonyított, hogy a felek a L. utcai ingatlan 4.500.000 forint vételárából 1.500.000 forintot a felperes szüleitől kapott ajándékból fizettek ki. Így az ingatlan 1/3 része a felperes különvagyona, a további 2/3 rész a házastársak közös vagyona. A fiasori ingatlanok viszont - a II. rendű alperes részére történt ajándékozás miatt - nem tartoznak a házastársi közös vagyonba.
- [45] A felek egymás közötti elszámolásánál elfogadta a felperesnek a közös adósság egyedüli törlesztésére fordított 1.360.188 forintra vonatkozó igényét. A felperes kizárólagos tulajdonában adta a Vespa motorgépjárművet és közös vagyonként számolta el az I. rendű alperes három bankszámláján az életközösség megszűnésekor kezelt összeget.
- [46] Elutasította a felperesnek a sz.-i ingatlanok megvásárlása után fennmaradt 31.002.820 forintra irányuló megtérítési igényét, visszautalva az k.-i földek kapcsán kifejtett jogi álláspontjára. Ugyancsak alaptalannak ítélte a baleseti kártérítésként kapott 268.876 NLG-nek megfelelő 38.499.035 forint megtérítése iránti igényt. A felperes saját előadása szerint a kártérítést részben külföldi, részben belföldi ingatlanaiak tehermentesítésére, tulajdonjoga megszerzésére fordította, ami a lemondás szándékával a közös vagyonba utalásnak tekinthető. A felperes a kártérítés összegét nem kezelte a közös vagyontól elkülönített számlán, nem jelölte meg, hogy az életközösség megszűnésekor abból még milyen összeg állt rendelkezésre, különvagyona a közös vagyon gyarapítására került felhasználásra.
- [47] Megalapozatlan a felperesnek a szülei által az I. rendű alperesre bízott, de a szülők tulajdonában maradt vagyonmegtakarítás engedményezés útján érvényesített igénye. Az elsőfokú bíróság

elfogadta az I. rendű alperes védekezését: a készpénzvagyon 2010. évi felosztásakor a szülők által átadott pénz a felpereshez került. Ezt alátámasztották az I. rendű alperes feljegyzései, amelyeken a felperes kézírása is szerepelt.

- [48] A felek házastársi közös vagyonának teljes körű megosztása eredményeként a felperes fizetési kötelezettsége 8.371.720 forint (6.666.677 forint a L. úti ingatlan, 1.500.000 forint a tanya, továbbá 205.050 forint a Vespa motorkerékpár), az I. rendű alperesé 5.044.220 forint (bankszámlák, hiteltörlesztés). A fizetési kötelezettségek elszámolása alapján a felperes az I. rendű alperes javára 3.3....500 forint értékkiegyenlítés megfizetésére köteles.
- [49] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság kijavított ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét újra szövegezve részben megváltoztatta. Megállapította, hogy az I. rendű alperes 1/1 arányú tulajdonaként nyilvántartott sz.-i külterületi ingatlanok tulajdonjogát 1/1 arányban, a Sz., külterület ... helyrajzi számú ingatlanból az I. rendű alperes 1231740/2950420 hányadát, továbbá a VII. rendű alperes 1/1 arányú tulajdonaként nyilvántartott Sz., külterület ... helyrajzi számú ingatlan tulajdonjogát 1/1 arányban, míg a VII. rendű alperes 1/1 arányú tulajdonaként nyilvántartott Sz., külterület ... helyrajzi számú ingatlan 1/2 arányú tulajdonjogát a felperes különvagyon megtérítése jogcímén megszerezte. Megállapította, hogy a tanya ingatlan I. rendű alperes tulajdonaként nyilvántartott 1/2 tulajdoni hányadából további 5/12 részt a felperes különvagyon megtérítése jogcímén megszerezett. Az ingatlanon fennálló közös tulajdont részben megszüntette, az I. r. alperes 1/12 tulajdoni hányadát a felperes tulajdonába adta. Megállapította, hogy a L. utcai ingatlan I. rendű alperes tulajdonaként nyilvántartott 1/2 tulajdoni hányadából a felperes különvagyon megtérítése jogcímén megszerezett 1/6 tulajdoni hányadot, és ezzel az I. r. alperes tulajdoni hányada 2/6 részre módosult. Az ingatlanon fennálló közös tulajdont részben megszüntette, az I. rendű alperes 2/6 tulajdoni hányadát a felperes tulajdonába adta. Rendelkezett a jogváltozások ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről és az I.- VII. rendű alpereseket tőrésére kötelezte. A felperes kizárólagos tulajdonába adta a Vespa típusú motorkerékpárt 410.100 forint értékben és az I. rendű alperest a felperes részére 39.156.914,5 forint megfizetésére kötelezte.
- [50] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését túlnyomórésztben alaposnak, az I. rendű alperes fellebbezését nagyobb részben alaptalannak ítélte. A Csjt. 27. § (1) bekezdésére, a 28. § (1) bekezdés b) és d) pontjára, a régi Pp. 164. § (1) bekezdésére utalva egyetértett az elsőfokú bírósággal a k.-i földek bizonyított különvagyonai alvagyoni jellegét illetően. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytállóan állapította meg, hogy a k.-i ingatlanok megvásárlásához szükséges vételárat a felperes szülei biztosították, azt a felperes részére ajándékként juttatták, tehát a megvásárolt összes föld a felperes különvagyon volt. Az elsőfokú bíróság indokain felül a felperes tényelődást alátámasztotta az a körülmény is, hogy a felek által az együttélésük alatt szerzett egyéb ingatlanokat az ingatlan-nyilvántartásba közös tulajdonuként jegyezték be. A kölcsönből történő vásárlás esetén a felperes kizárólagos tulajdonszerzésének nincs észszerű magyarázata.
- [51] Ezután a másodfokú bíróság azt vizsgálta: a befolyt vételár megosztása megtörtént-e a felek között, illetve az I. rendű alperes részére juttatott összeg ajándék jellege megállapítható-e. A peradatok újraértékelése alapján az ajándékozást nem fogadta el. Ezt nem igazolja, hogy a felperes a vételár egy részét átutalta az I. rendű alperesnek, illetve a bankszámlájához hozzáférést biztosított. A jognyilatkozatokat a régi Ptk. 207. § (4) bekezdése szerint nem lehet kiterjesztően értelmezni, így a felperes magatartása nem értelmezhető úgy, hogy a számláján nyilvántartott pénz egy részét az I. rendű alperesre átruházta. A felperes a pénz átadását az I. rendű alperes érzelmi zsarolásával indokolta, ami a peradatokkal egyértelműen összhangban áll: a felperes ragaszkodott a házasság fenntartásához, ezért engedett az I. rendű alperes nyomásának. Az ajándékozási szándék hiányát alátámasztja az a tény is, hogy amikor a felperes tudomást szerzett a bankszámláját jelentős összeggel érintő I. rendű alperesi tranzakcióról, felháborodott és tettelesen bántalmazta. A felperes kifogásolását megerősítette az édesapja tanúvallomása is.

- [52] Nem bizonyított a készpénz családtagok közötti megosztására vonatkozó megállapodás létrejötte sem. Tény, hogy a felperes a II. rendű alperesnek jelentősebb összeget ajándékozott, ez azonban nem bizonyítja, hogy ajándékozási szándék vezette az I. rendű alperes irányába is. A felek egyike sem hivatkozott a perben ajándékozási jogcímre, a felperes érzelmi zsarolást állított, míg az I. rendű alperes azt a magyarázatot adta, hogy ezzel megtörtént a közös vagyonnak tekintett készpénz megosztására. Ez utóbbinak viszont ellentmond, hogy a pénz átutalása után a házastársak életközössége még kb. másfél éven át fennállt. Ugyanezen indokok alapján az sem állapítható meg, hogy a kérdéses összeget a felperes a közös vagyomba utalta volna.
- [53] Az ajándékozás megállapítása esetén a jogügylet érvénytelen, mert a házastársaknak az életközösség időtartama alatt megkötött szerződéseire a Csjt. 27. § (3) bekezdése formakényszerszerűen ír elő, a perbeli esetben pedig a pénzajándékozást nem foglalták sem közokiratba, sem jogi képviselő által ellenjegyzett magánokiratba. A formakényszer alóli kivételt a Csjt. 27. § (3) bekezdés második fordulata fogalmazza meg; az ingó dolog ajándékozását, ha az ajándék átadása megtörtént, nem kell az előírt alakiságoknak megfelelő szerződésbe foglalni. A régi Ptk. 94. § (2) bekezdés értelmezéséből adódóan a nem fizikai formában megjelenő pénz nem minősül ingó dolognak, a megfelelő alakiságú okirat hiányában tehát a pénz átadása, mint a házastársi közös vagyon pénzösszegének megosztása érvénytelen jogügyletnek minősül. Az I. rendű alperes ezért a birtokába került 195.000.000 forint tulajdonjogát nem szerezhette meg, az a felperes különvagyona maradt és az ebből vásárolt sz.-i ingatlanok is a Csjt. 28. § (1) bekezdés d) pontja alapján is a felperes különvagyona.
- [54] Ugyanerre a jogkövetkeztetésre lehet jutni akkor is, ha a formai követelményektől eltekintve az átruházás ajándékozásnak minősül. A felperes a régi Ptk. 582. § (3) bekezdése alapján bizonyította az ajándék visszakövetelése konjunktív törvényi feltételeit. A bontóperi előzményi adatokból megállapíthatóan a felperes ragaszkodott a házassági kötelék fenntartásához, így a peradatokkal nem ellentétesen állította, hogy a pénz átadására, illetve a bankszámlához való hozzáférés biztosítására az I. rendű alperesnek a házasság fenntartására tett ígérete motiválta. Tény az is, hogy az I. rendű alperes az ígéretét nem tartotta be, utóbb maga kezdeményezte a házasság felbontását, így a felperesnek az ajándékozásra okot adó feltevése meghiúsult. Az igényérvényesítés kezdő időpontja a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedésének 2013. február 1. napja. Ehhez képest a felperes két év múlva indította meg a pert, így az elévülési időnek csupán kisebb része telt el az igényérvényesítéséig, az indokolatlan késedelem a terhére nem róható. Az ajándék visszakövetelése iránti jog elenyészésére az I. rendű alperes nem hivatkozott, azt a bíróság hivatalból nem veheti figyelembe.
- [55] A sz.-i ingatlanok közül a ... és ... helyrajzi szám alatti ingatlanok tulajdonjogát a jelen per megindítása tényének ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése után a VII. rendű alperes szerezte meg, de ennek ténye nem akadályozza a felperes tulajdoni igénye érvényesítését, tulajdonjoga bejegyzését és a VII. rendű alperes tulajdonjoga törlését. A perfeljegyzést követően ugyanis további jogokat csak a per eredményétől függő hatállyal lehet bejegyezni [az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtására kiadott 109/1999. (XII.29.) FVM rendelet 29. § (1) bekezdés].
- [56] A tanya ingatlant illetően a másodfokú bíróság elfogadta az elsőfokú bíróság döntését és indokait. Bizonyított, hogy a beruházás költségeit a felperes szülei viselték. Az I. rendű alperes nem bizonyította az ún. EBES nyugdíjának a beruházásokra fordított felhasználását. Az ingatlan forgalmi értéke a beruházást követően 18.000.000 forintra emelkedett, az értéknövekedés 15.000.000 forint. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság számítási hibáját korrigálta az 1.500.000 forint megváltási ellenérték változatlan hagyásával.
- [57] A régi Ptk. 141. §-a alapján a tüzeset miatt az ingatlanban bekövetkezett kárt a tulajdonosok tulajdoni hányadaik arányában viselik. Az 5.000.000 forint kárból az I. rendű alperes terhére annak

1/12 része, azaz 416.667 forint számolandó el, így a beszámítás eredményeként az I. rendű alperest 1.083.333 forint megváltási ár illeti meg.

- [58] Az elsőfokú bíróság a fasori ingatlanokat helyesen mellőzte a közös vagyon megosztása köréből és a **L.** utcai ingatlanra előterjesztett felperesi dologi jogi igényt érintő döntés is helyes. Bizonyított, hogy a felperes szüleitől az ingatlan megvásárlására 1.500.000 forintot ajándékba kapott, az I. rendű alperes állítása: az 1.500.000 forint kölcsön jellegére és annak visszafizetésére bizonyítatlan maradt. Az általa készített kimutatások saját előadásának tekinthetők, a kölcsön visszafizetésének tényét önmagában nem bizonyítja, hogy a felek magas jövedelemmel rendelkeztek. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy a felek külföldön több ingatlan tulajdonjogával rendelkeztek, ezek megszerzése, felújítása, fenntartása jelentős kiadással járt és a felek az átlagot meghaladó életszínvonalon éltek. Mindebből nem lehet arra következtetni, hogy jövedelmük a kölcsön visszafizetésére is megfelelő fedezetet biztosított. A **L.** utcai ingatlan 4/6 tulajdoni hányada a házastársi közös vagyon része, ami a teljes ingatlan 20.000.000 forint értéke alapján 13.333.333 forintba tehető, 2/6 tulajdoni hányad a felperes különvagyonára.
- [59] Nem volt vitás, hogy a felperes a felek közös adósságára az életközösség megszűnése után 2.720.376 forintot megfizetett, ezért ennek fele része az I. rendű alperes terhe. A Vespa típusú motorkerékpárt az életközösség megszűnése óta a felperes birtokolja, a huzamosabb ideje kialakult birtokállapotra tekintettel indokolt a tulajdonba adása. Az I. rendű alperes bankszámláin kezelt közös vagyonba tartozó megtakarítások fele része jár a felperesnek.
- [60] A felperest 31.002.820 forint különvagyon megtérítése címén megilleti. A **k.-i** földek értékesítéséből befolyt eladási ár a felperes különvagyonára, ezért a **sz.-i** ingatlanok vételárán felül az I. rendű alperes a birtokában maradt vételárrész megfizetésére köteles.
- [61] A felperes további 19.763.848 forintba az engedményezés alapján tartott igényt. A pénz a szülei által megőrzésre, befektetésre átadott összegből megmaradt rész, ezzel az I. rendű alperes nem számolt el. Az általa készített kimutatások okirati bizonyítékként nem értékelhetők, csak az I. rendű alperes előadásának tekinthetők. A feljegyzések egyikén a felperes kézírására való hivatkozás sem alkalmas az I. rendű alperes állítása alátámasztására, mivel nem állapítható meg, hogy a felperes megjegyzése mire vonatkozik, a pénzmozgás milyen jogcímen történt. A kimutatások nem döntötték meg a felperes szüleinek vallomását.
- [62] A felperes az életközösség időtartama alatt 268.876 NLG, összesen 38.499.035 forint összegű kártérítésben részesült, amelyre különvagyonára megtérítése jogcímen tartott igényt. Állítása szerint ezt a hollandiai ingatlanok tehermentesítésére, a **b.-i** ingatlan befejező munkálataira, illetve a fasori ingatlan átalakítási költségeire fordították. Az elsőfokú bíróság helyesen, a kialakult joggyakorlatnak megfelelően állapította meg, hogy a felperes különvagyonának kell tekinteni a kártérítésnek azt a részét, amit a felperes személyiségi jogsértés miatt őt ért nem vagyoni hátrány ellentételezéseként kapott. A biztosító társaság tájékoztatása szerint a kártérítés összegéből 30.000 NLG szolgált a nem vagyoni hátrány kompenzálására, ami a kifizetés időpontjában irányadó árfolyam figyelembevételével 4.296.000 forint.
- [63] A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a közös vagyonba utalásra vonatkozó álláspontjával. Önmagában a pénz közös számlán kezelése a beutalást nem bizonyítja (különösen, hogy a felperesnek önálló bankszámlája nem volt). A Csjt. 31. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a házastárs igényelheti a különvagyonból a közös vagyonra fordított beruházások megtérítését. Ennek csak akkor nincs helye, ha a házassági életközösség megszűnésekor nincs közös vagyon és a megtérítésre köteles félnek különvagyonára sincs. A perbeli esetben van olyan közös vagyon, amely nem tárgya a pernek, így nincs akadálya a felperes 4.296.000 forint különvagyonai igénye megtérítésének.
- [64] Mindezek alapján a felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonának teljes körű elszámolása eredményeként az I. rendű alperes 8.154.094.50 forintot értékkiegyenlítés címén,

31.002.820 forintot különvagyon megtérítése címén, összesen 39.156.914,5 forintot köteles a felperesnek megfizetni.

## A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [65] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A felülvizsgálati kérelem tartalma szerint másodlagosan azt kérte, hogy a Kúria állapítsa meg: a felek azonos arányú házastársi közös vagyona a tanya, a **L.** utcai, a fasori ingatlanok, a Vespa motorkerékpár 410.100 forint értékben, a **P.** Bank számlán lévő 1.930.000 forint, a **C.** Bank számlákon kezelt 3.429.000 forint, illetve 79.065 forint; az ingatlanokon fennálló családjogi közös tulajdon megszüntetésével, de a polgári jogi közös tulajdon fenntartásával a személyenkénti 1/2 tulajdoni hányadot adja a felek tulajdonába; a bankszámlákon nyilvántartott megtakarításokat és a Vespa motort adja az ő tulajdonába. Az így felállított vagyonmérleg alapján - a közös tulajdon megszüntetése nélkül - a felperes kizárólagos tulajdonába kerül 31.000.000 forint, az ő tulajdonába kerül 35.883.165 forint értékű vagyonelem és vállalja 4.284.270 forint értékkiegyenlítés megfizetését.
- [66] A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a régi Pp. 3. § (3) bekezdése, 111. § (1) bekezdése, 112. § (2) bekezdése, 141. § (6) bekezdése, 163. § (1)-(2) bekezdése, 177. § (1) bekezdése, 190. § (2) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 229. § (1) bekezdése, a Csjt. 27. § (1) bekezdése, 28. § (1) bekezdés d) pontja, 31. § (2), (5) bekezdése, illetve a régi Ptk. 148. § (2) bekezdése megsértésében jelölte meg.
- [67] Az elsőfokú bíróság megsértette a régi Pp. 111. § (1) bekezdését, a 112. § (2) bekezdését és a jogszabálysértés kihatott az ügy érdemi eldöntésére. Az elsőfokú eljárás alatt, 2018. március 6-án a VII. rendű alperes elhunyt. Az elsőfokú bíróság a 2018. október 16-i 13.P.22.182/2016/125. számú végzésével megállapította az eljárás félbeszakadását. A jogkövetkezményt azonban nem a félbeszakadásra okot adó esemény bekövetkezésétől (BH 1980.266.), hanem a végzés meghozatalától alkalmazta, ezért az addig végzett eljárási cselekmények hatálytalanok. Így a felperes édesapjának tanúvallomása bizonyítékként nem értékelhető.
- [68] A jogerős ítélet sérti a régi Pp. 229. § (1) bekezdését. A bontóperben hozott, a **K.i** Városi Bíróság 13.P.20.276/2012/12. számú ítélete a **k.-i** földek tekintetében rögzítette, hogy „a felek... az ingatlan eladásából származó pénzt is megosztották egymás között 2010 novemberében”. A **K.** Törvényszék 1.Pf.22.247/2012/5. számú ítélete az elsőfokú bíróság által megállapított tényállását nem érintette, tehát az elsőfokú bíróságnak a pénz megosztásával összefüggő ténymegállapítása helyes volt. Az ítélt dolog tárgya a keresettel érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, így a felek közötti jogviszony minősítése is, amely utóbb vitássá nem tehető, attól egy későbbi perben a bíróság sem térhet el (BH 2002.235.).
- [69] A bontóperben eljáró bíróságok egyező következtetése szerint a készpénz vagyon megosztása alátámasztotta az élet- és vagyonközösség megszűnését. A jogerős ítélet a bontóperi tényállást újraértékelte, ezzel megsértette a régi Pp. 229. § (1) bekezdését. Az eljáró bíróságok tévesen vizsgálták a **k.-i** földek eladásából származó készpénz vagyon sorsát, jogszabálysértéssel állapították meg a **k.-i** földek alvagyoni jellegét.
- [70] A teljes körű családjogi vagyonrendezési alapelvét [Csjt. 31. § (2) bekezdés] sérti, hogy a másodfokú bíróság a **sz.-i** ingatlanokat a vagyonmérlegbe nem állította be.
- [71] A másodfokú bíróság a régi Pp. 206. § (1) bekezdés megsértésével a bizonyítékokat okszerűtlenül, logikátlanul és iratellenesen mérlegelte. Nincs olyan bizonyíték ugyanis, amely ítéleti bizonyossággal alátámasztaná, hogy a 1994-ben és 2000-ben vett **k.-i** földterületek a felperes különvagyonából kerültek megvásárlásra. A 2000. évi 10 hektár földterület 2.000.000 forint vételára

forrásának különvagyoni alvagyoni jellege nem bizonyított. A felperes személyes nyilatkozata és édesapja közjegyzői okiratba foglalt vallomása szerint a vételár szülői ajándék volt.

- [72] A közjegyzői okirat tartalmának kétséget kizáró bizonyítékként való elfogadása jogszabálysértő. A régi Pp. 167. § (1) bekezdés, 168. § (1) bekezdés, továbbá a 172. § (2) bekezdés és a 173. § (3) bekezdés egyértelmű rendelkezése szerint tanúvallomásként csak a tanú tárgyaláson tett személyes nyilatkozata fogadható el. Miután a felperes édesapja a bíróságon tett tanúvallomásában a 2000. évben történt földvásárlásról nem nyilatkozott, a felperes nem bizonyította a 2000. évben megvásárolt földek különvagyoni jellegét. Az elsőfokú bíróság ezért a régi Pp. 164. § (1) bekezdésének megsértésével bizonyítékok nélkül fogadta el a felperes különvagyonra tett állítását, holott a Csjt. 28. § (1) bekezdés b) pont szerinti különvagyont kétséget kizáróan nem bizonyította [rég Pp. 206. § (1) bekezdés], a közös vagyon törvényi véelmét [Csjt. 27. § (1) bekezdés] nem tudta sikerrel megdönteni.
- [73] Az I. rendű alperes a 2000. évi földvásárlással kapcsolatosan levezette, hogy az 1994-ben megszerzett 50 ha 7469 m<sup>2</sup> földterülethez viszonyítva a 2000. évben megvásárolt 10 ha 1855 m<sup>2</sup> földterület a teljes földterület 20%-a. A felperes nem igazolta a 2000. évi vásárlás vételárának különvagyoni forrását, tehát a befolyt eladási ár 20%-a, azaz 170.000.000 forint közös vagyon része, így ennek fele, 85.000.000 forint az I. rendű alperest megilleti.
- [74] Az I. rendű alperes részletesen levezetett álláspontja szerint a **k.-i** földek különvagyoni jellegének megállapítása esetén az eladásából származó vételár a különvagyon hasznának minősül. Az eltelt nyolc, illetve 14 év alatti értéknövekmény miatt a felperes közel 849.000.000 forint hasznot realizált, függetlenül attól, hogy a levonások után csak 547.246.070 forint felett rendelkezett. A másodfokú bíróság a Csjt. 27. § (1) bekezdésének megsértésével mellőzte a jelentős értékelkedésben realizálódott közös vagyoni haszon elszámolását. Az eljáró bíróságok erre a bizonyítási terhet nem határoztak meg, bizonyítási eljárást nem folytattak le. Nincs adat az életközösség alatti esetleges beruházásokról, a közös vagyoni ráfordításról. A jogerős ítélet sérti a Csjt. 27., 28. §§ -t, a 31. §-t, a régi Pp. 206. §-t és a 3. § (3) bekezdését.
- [75] Téves és a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétes a 2010. novemberi megosztáskor az I. rendű alperesnek jutott 195.000.000 forint meghatározása. A megosztás időpontjában az aktuális EUR/HUF árfolyam alapján az ténylegesen 178.000.000 forint volt. A jogerős ítélet a Csjt. 31. § megsértésével egyoldalúan, csak az I. rendű alperesre jutó részt vette figyelembe, holott a készpénz megosztásánál a felperesnél maradt részt is el kellett volna számolni.
- [76] Az I. rendű alperes fenntartotta azt a jogi álláspontját, hogy a **sz.-i** ingatlanok nem tartoznak a vagyoni jogi elszámolás körébe. A megosztás eredményeként kapott összeg a különvagyona lett, azzal szabadon rendelkezett, az adásvétel eredményeként az ingatlanok a különvagyonába (polgári jogi tulajdonába) kerültek.
- [77] Jogszabálysértő és különösen méltánytalan az ingatlanok forgalmi értékének meghatározása. A bontóperi jogerős ítélet szerint a házassági életközösség 2012 áprilisában szűnt meg. A jogerős ítélet az ingatlanok életközösség megszűnés kori forgalmi értékét vette figyelembe, holott a közös tulajdon megszüntetéséről 2020. évben határozott és ilyenkor a megosztáskori forgalmi érték az irányadó. Az eljáró bíróságok a régi Pp. 3. § (3) bekezdés megsértésével erről a feleket nem tájékoztatták, ezért nincs jelentősége a forgalmi értékre vonatkozó egyező nyilatkozatuknak. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet nem megfelelően osztotta ki, a forgalmi értéket illetően egy alkalommal hívta fel bizonyítási indítvány előterjesztésére.
- [78] A jogszabálysértő forgalmi értékek miatt az I. rendű alperest súlyos joghátrány érte: az ingatlanok jelenleg a 2012-es árszintnél nyilvánvalóan többet értek. A felperes az életközösség megszűnése és a közös vagyon megosztása között eltelt hét évre tekintettel az ingatlanok értékelkedésével gazdagodott, ez pedig sérti a Csjt. 31. § (5) bekezdésében foglalt méltányossági alapelvet.
- [79] A **L.** utcai ingatlan tulajdoni hányadainak módosítását érintően a Csjt. 27., 28. §§ -t sérti annak megállapítása, hogy nem bizonyította: az 1.500.000 forint vételár részét a felperes szüleitől kapott

kölcsönből fedezték. Az eljáró bíróságok állítása bizonyításától elzárták, mivel indítványa ellenére mellőzték a rendelkezésre álló okiratokra a szakértő kirendelését. A jegyzetek egy számítógépes merevlemez nyomtatott formái, ezek pedig egyértelműen bizonyítják, hogy a jegyzetek az ezeken lévő dátumokkal egyező időpontban készültek, az ingatlan tehát a felek egyenlő arányú házastársi közös vagyona. A felperes által csatolt banki kivonatok igazolják, hogy az ingatlan vételárának kifizetése három részletben, összesen 99.000 NLG, a P. Bank budapesti fiókjába átutalt és ott felvett 4.500.000 forint átadásával történt. A szülői ajándék ténye az okirathoz nem vezethető le.

- [80] A jogerős ítélet a kártérítés elszámolásával sérti a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, illetve Csjt. 31. § (2) bekezdését. A másodfokú bíróság tévesen kötelezte 30.000 NLG különvagyoni megtérítésre, mivel azt egymás között már elszámolták. Az I. rendű alperes levezetése szerint ebből az összegből a felperes részben (49.521 NLG vételárért) egy BMW típusú gépjárművet vásároltak, ennek értékesítéséből és a lopási kárból újabb, (2/5-3/5 arányban) részben közös, részben különvagyoni BMW-t vettek, majd az eladásából befolyt vételárat egy Audi személygépkocsi megvásárlására felhasználták, amit az I. rendű alperes magához váltott.
- [81] Az engedményezésen alapuló követelés a vagyonomegosztás körébe nem vonható, az önálló keresettel érvényesíthető. Az engedményezési szerződés alapján a felperes nem közös vagyoni követelést érvényesített. Az ettől eltérő álláspont elfogadása, az adott perben való elbírálás esetén viszont bizonyította, hogy a pénzt visszaadta, illetve elszámolták. A felperes szülei által 25.000 NLG vételáron vásárolt lakóautóra ebből az összegből utalt, amit a csatolt számlakivonat (2015. szeptember 8., 37/F/18. sorszám) egyértelműen alátámasztott. A további bizonyítás lehetőségétől pedig az elsőfokú bíróság súlyos eljárási jogszabálysértéssel elzárta.
- [82] A jogerős ítélet a felperesre engedményezett pénzösszeget a javára számolta el, így az I. rendű köteles megfizetni a szülők által megőrzésre adott összegből a felperesre jutó részt is, a közös tartozás visszafizetése a feleket azonos arányban terheli.
- [83] A felperes a beruházások ellenértékét 37.509 EUR-ban határozta meg, az azonban nem derült ki, hogy a számítása milyen tényeken alapult. Az elsőfokú bíróság megsértve a régi Pp. 164. § (1) bekezdését és a Csjt. 28. § (1) bekezdés b) pontját, őt is felhívta a bizonyításra. A perben rendelkezésre álló okiratok nem igazolták a felújítás különvagyoni forrását, a felperes szülei pedig nyilvánvalóan nem tekinthetők elfogulatlan tanúknak. Nem tisztázódott a munkálatok fedezete, az elvégzett munkák dologi vagy kötelmi jogi igényt keletkeztető hatása. Sérült a Ptk. 137. § (3) bekezdése, holott a felperes keresetlevelében kötelmi jogi igényt érvényesített.
- [84] Az I. rendű alperes kifogásolta, hogy a jogerős ítélet az engedményezett összeget kétszeresen számolta el. A szerződés a) pontja szerint a felperes szüleinek az I. rendű alperessel szemben a befektetésre átadott összegre alapítva 25.126 EUR követelése állt fenn. A szerződés b) pontjában pedig azt rögzítették, hogy a k.-i tanyára eszközölt beruházások teljes értéke 37.509 EUR. Így a felperes a követelések teljes 62.635 EUR összegét (19.763.848 forint) érvényesítette, ami tartalmazza a tanyára történt szülői ráfordítást. A másodfokú bíróság a felperes javára különvagyonként a teljes 19.763.848 forintot elszámolta, tehát a k.-i tanyára fordított beruházás pénzbeli megtérítését is, holott a tanya ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdoni hányadait a szülői ajándékokra figyelemmel módosította.
- [85] A másodfokú bíróság nem számolta el Nemzeti Adó- és Vámhivatal részére az általa kifizetett 6.000.000 forintot, így ezzel az összeggel a felperes jogalap nélkül gazdagodott.
- [86] Az I. rendű alperes hivatkozott bizonyítási indítványai jogszabálysértő, a per érdemére is kiható mellőzésére: az elsőfokú bíróság a szakértők kirendelésének ok nélküli mellőzésével megsértette a régi Pp. 163. § (1) és (2) bekezdését, a 177. § (1) bekezdését és a 144. § (6) bekezdését, a számlakivonatokkal kapcsolatos eljárásával a régi Pp. 190. § (2) bekezdését.
- [87] Végül az I. rendű alperes másodlagos felülvizsgálati kérelme alapján felállította az álláspontja szerinti helyes vagyონmérleget és az annak megfelelő elszámolást.

- [88] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta. Érvei szerint VII. rendű alperesnek az érintett ingatlanban tulajdonjoga nem volt, perben állása okafogoyottá vált. A felfüggesztő végzést az I. rendű alperes nem fellebbezte meg. Összességében nincs olyan súlyos eljárási jogszabálysértés amely az eljárás megismétlését indokolná.
- [89] Az anyagi jogerő nem sérült, a házassági bontópernek nem volt a tárgya a közös vagyon megosztása, nem tekinthető tehát ítélt dolognak a pénzmegosztás tényének rögzítése.
- [90] A k.-i földek - és ezzel összefüggésben a sz.-i ingatlanok - különvagyoni alvagyoni jellege megállapítása körében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság mérlegelt döntését helybenhagyta, az I. rendű alperes a mérlegelést csak általánosságban támadta.
- [91] Az eljárt bíróságok a k.-i földeket egységesen kezelték, a vételárak megfizetését a különböző időpontokra nem differenciálták. Az I. rendű alperes állítása egyébként sem a szülőktől kapott pénz tényére, hanem annak nem bizonyított kölcsön jellegére vonatkozott.
- [92] Az I. rendű alperes a földek értéknövekedésének elszámolására, a méltányosság alkalmazására a korábbi eljárásokban nem hivatkozott. A méltányosság elvének alkalmazása azonban nem jelentheti azt, hogy az I. rendű alperes a különvagyonból részesedjen.
- [93] A felperes hangsúlyozottan érvelt azzal, hogy az I. rendű alperes olyan elvárásokat fogalmazott meg az eljárt bíróságokkal szemben, amelyekre korábban senki nem hivatkozott. Ilyen, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, a volt közös tulajdonú ingatlanok értékének meghatározása, az Audi személygépkocsinál a kártérítésből származó különvagyon elszámolása, a k.-i földek adója.
- [94] Összefoglalt és részletesen kifejtett álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül, a bizonyítékok mérlegelésének a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt követelménynek megfelelően értékelte a peradatokat, anyagi jogi szabályt nem sértett, a közös vagyont elszámolta, a bizonyított különvagyon megtérítéséről megalapozottan rendelkezett.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [95] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp.275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [96] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása előtt indokoltnak tartotta az alábbiak rögzítését: A régi Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős határozat, illetve annak a felülvizsgálat keretei közötti felülbírlata. A régi Pp. 272. § (2) bekezdése meghatározza a felülvizsgálati kérelem konjunktív tartalmi követelményeit: a jogszabálysértés és a jogszabályhely megjelölése, annak kifejtése, hogy a fél határozat megváltoztatását milyen okból kívánja és milyen tartalmú határozat meghozatalát kéri.
- [97] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél pontosan jelölje meg a jogforrás és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatban részletesen ki kell fejtenie a jogi álláspontját.
- [98] Ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletet több okból is támadja, vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont). A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára hivatkozása esetében egyenként és konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, a jogszabálysértést és elő kell adnia a jogszabálysértésre hivatkozás indokait.

Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, melyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek (BH 2015.307.).

- [99] A felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékeinek további lényeges jellegzetessége a közöttük kimutatható szoros logikai és perjogi kapcsolat fennállása. A törvény előírásból ugyanis okszerűen következik, hogy a tartalmi elemek között szoros összefüggésnek kell fennállni: a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölésének, valamint a fél ezzel összefüggő jogi érvelésének egy és ugyanazon jogszabálysértéshez kell kapcsolódniuk.
- [100] További lényeges elvi jelentőségű szempont: a felülvizsgálati eljárás nem az első és a másodfokú eljárás folytatása, különösen nem a másodfokú eljárás Kúria előtti megismétlése, hanem szigorú rendelkezések által szabályozott rendkívüli perorvoslat. Ebből okszerűen következik: a felülvizsgálati kérelem nem lehet megalapozott abban a részében, amelyben nem a jogerős másodfokú, hanem az elsőfokú ítéletet támadta, az ugyanis fogalmilag kizárt, hogy a fellebbezés az előterjesztéskor még nem ismert jogerős határozatban megvalósított jogszabálysértéseket tartalmazza; a felülvizsgálati kérelemben nem lehet megalapozottan támadni olyan rendelkezéseket, amelyeket a felülvizsgálatot kérő fél fellebbezése egyáltalán nem érintett, kivéve, ha a másik fél fellebbezése alapján a felülvizsgálatot kérő félre nézve hátrányosabb jogerős döntés született; nem lehet olyan új tényre, körülményre és szempontra hivatkozni, amelyek a korábbi eljárásokban nem, vagy nem a döntést magalapozó módon volt a per tárgya (BH 2017.232.).
- [101] A Kúria mindezek alapján elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme mennyiben felelt meg a jogszabályi feltételeknek.
- [102] 1. Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság súlyos eljárásjogi jogszabálysértéseként jelölte meg a régi Pp. 111. § (1) bekezdése és 112. § (2) bekezdése megsértését (felülvizsgálati kérelem 67.-92. pont). Az I. rendű alperes a fellebbezésében a per tárgyalásának felfüggesztése alatt végzett eljárási cselekmények jogszabálysértő értékelésére nem hivatkozott, a jogerős ítélet ebben nem foglalt állást. A Kúria megjegyzi, hogy maga az I. rendű alperes érvelt azzal, hogy a VII. rendű alperes halála az eljárás folytatására kihatással nincs, mivel a 2017. november 29-én kötött csereszerződéssel a perrel érintett ingatlanokon a közös tulajdon megszűnt (P.20.065/2019/10. számú beadvány).
- [103] 2. A 2000. évi földvásárlásra vonatkozó okfejtéssel (felülvizsgálati kérelem 133.-154. pont) kapcsolatban az I. rendű alperesnek a törvényi vélelem alapján bizonyítási kötelezettsége nem volt, a fellebbezésében az 1994-ben és 2000-ben megvásárolt földek különvagyonni jellegének megállapítását együttesen sérelmezte. Nem hivatkozott a 2000. évi vétel forrása bizonyítatlanságára, a másodfokú bíróság konkrét fellebbezés hiányában a földterületek vételárának alvagyonni jellegére a bizonyítékok mérlegelését külön nem vizsgálta.
- [104] 3. Tévesen érvelt az I. rendű alperes azzal is, hogy a másodfokú bíróságnak hivatalból vizsgálnia kellett volna a 2000. évi földvásárlás különvagyonni forrásának bizonyítottságát. A régi Pp. 164. § (2) bekezdése szerint a bíróság hivatalból bizonyítást akkor rendelhet el, ha azt a törvény megengedi. A régi Pp.-nek a házassági vagyoni jogi perekre irányadó 292. §-a a bizonyítás hivatalbóli elrendelésére és lefolytatására nem adott módot, ezért a peranyag szolgáltatási kötelezettség kizárólag a feleket terhelte. Ebből viszont az következik, hogy a bíróságnak nincs eljárásjogi lehetősége arra, hogy az egyes alvagyonok megállapítására hivatalból rendelje el a bizonyítást. A házassági vagyoni igények anyagi jogi egységes rendezésének elve eljárásjogilag a rendelkezésre álló peradatok alapján az előterjesztett összes igényről való döntést jelenti (BH 2003.157.).
- [105] 4. Az I. rendű alperes a L. utcai lakás és tanya ingatlanok értékmeghatározását fellebbezéssel nem támadta, ezért a másodfokú bíróság forgalmi értékekben nem foglalt/foglalhatott állást (felülvizsgálati kérelem 180.-249. pont). A megváltási ár alapjául szolgáló érték a felülvizsgálati eljárásban - fellebbezés hiányában - nem vizsgálható. A Kúria megjegyzi, hogy az I. rendű alperes a fellebbezés pertárgyértéke meghatározásakor a lakást és a tanyát az egyező előadás szerinti értékeken jelölte meg. Kétségtelen, hogy ingatlanok esetén a következetes ítélkezési gyakorlat fő

szabályként a közös vagyon megosztáskori forgalmi értéket tekinti irányadónak (BH 1999.553.). Nincs azonban jogi akadálya annak, hogy a felek az egyes vagyontárgyaik értékéről megállapodjanak, ilyenkor az értékre a bizonyítás lefolytatása szükségtelen [régi Pp. 164. § (2) bekezdés].

- [106] 5. Az I. rendű alperes a fasori ingatlant érintő fellebbezést nem terjesztett elő, a másodfokú bíróság - visszautalva az elsőfokú bíróság ítéletére - az ingatlant a házastársi közös vagyon köréből mellőzte, az ingatlan értékével kapcsolatos felülvizsgálati érvelésének (felülvizsgálati kérelem 230.-239. pont) pedig nincs jelentősége. Az I. rendű alperes másodlagos felülvizsgálati kérelme - a Kúria állapítsa meg az ingatlan felperessel egyenlő arányú osztatlan közös tulajdonát és a közös tulajdon megszüntetését mellőzze - a II. rendű alperes ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonjogára figyelemmel nem értelmezhető.
- [107] 6. A L. utcai lakás forgalmi értékénél az I. rendű alperes a Csjt. 27.-28. §§ megjelölésével sérelmezte a bizonyítástól való elzárását: a rendelkezésre álló, a merevlemezen rögzített és egyidejűleg kinyomtatott okiratokkal kapcsolatos, illetve a felperesi szülők ajándékozására vonatkozó kétséget kizáró bizonyítás hiányára (felülvizsgálati kérelem 227.-228. pont). Az I. rendű alperes hivatkozása tartalmilag a bizonyítékok értékelését vitatta, anyagi jogi jogszabályhely megsértése azonban eljárásjogi jogszabályhely alapján nem állapítható meg.
- [108] 7. A szülői befektetések perbeli érvényesítését (felülvizsgálati kérelem 314.-334. pont) érintő felülvizsgálati hivatkozásnál a megsértettként megjelölt anyagi jogi szabályok, Csjt. 27. § (1) bekezdése, a régi Ptk. 328. §-a nem alkalmazhatók. A megjelölt jogszabálysértés és az indokolás között összefüggés nincs [1/2016. (II. 15.).PK vélemény 3. pont]. Az I. rendű alperes érvelése - a szülői befektetés nem része a megosztandó közös vagyonnak (felülvizsgálati kérelem 314.-334. pont) - önmagában nem zárja ki az engedményezett követelés jelen perbeli érvényesítését. Jogszabályi tilalom hiányában nincs eljárásjogi akadálya a házastársi közös vagyon megosztása iránti perben a házastársak egyéb, általában polgári jogi jogcímre alapított igényének vagy a szülők engedményezett követelése érvényesítésének.
- [109] 8. A földátruházási illeték (felülvizsgálati kérelem 384., 389. pont) mellőzését az I. rendű alperes fellebbezéssel nem támadta, csak a pénz elosztására vonatkozó állítása alátámasztásul állította az illetékfizetési kötelezettség teljesítését. Fellebbezésében a földeken végzett beruházásokra (felülvizsgálati kérelem 168. pont) sem hivatkozott, nem kérte ezek javára való elszámolását.
- [110] A régi Pp. 270. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének jogszabálysértő volta felülvizsgálati kérelemmel nem támadható. Nem vizsgálható ezért a perbeli ingatlanok forgalmi értéke körében a régi Pp. 3. § (3) bekezdése, a 177. § (1) bekezdése (felülvizsgálati kérelem 202.-217. pont), a régi Ptk. 148. § (2) bekezdés megsértése; a Csjt. 31. § (5) bekezdés első fordulata - a méltányosság kivételes alkalmazása - a konszenzus alapján meghatározott érték tekintetében fel sem merülhet, mivel a felek a nyilatkozatuk megtételekor a saját érdekeiket értelemszerűen figyelembe vették (felülvizsgálati kérelem 186.-188. pont, 190.-191. pont, 199. pont, 201.-205. pont); a L. utcai lakás vételárához a szülői ajándék bizonyítatlansága miatt a régi Pp. 164. § (1) bekezdés megsértése (felülvizsgálati kérelem 306.-313. pont); a tanyán végzett beruházások finanszírozásával kapcsolatban megjelölt régi Pp. 164. § (1) bekezdése, a Csjt. 28. (1) bekezdés b) pont (felülvizsgálati kérelem 343. pont); a szakértői bizonyítás mellőzése miatt a régi Pp. 163. § (1) és (2) bekezdése, a 177. § (1) bekezdése és 144. § (6) bekezdése (felülvizsgálati kérelem 397.-411. pont); a számlakivonatokra vonatkozó bizonyítási indítvány körében a régi Pp. 190. § (2) bekezdése (felülvizsgálati kérelem 414.-427. pont); az egyéb bizonyítási indítványok mellőzését sérelmező hivatkozás (felülvizsgálati kérelem 428.-438. pont).
- [111] A felülvizsgálati kérelem érdemben elbírálható részében az I. rendű alperes tévesen állította a régi Pp. 229. § (1) bekezdésének megsértését (felülvizsgálati kérelem 93.-121. pont). A bontóperi jogerős ítélet a két bankszámla közötti pénzmozgás tényét rögzítette: a felek „az ingatlan eladásából származó pénzt megosztották”. A ténymegállítást a jelen eljárásban sem volt vitatott, a csatolt

okiratok kétséget kizáróan bizonyították az átutalásokat. A jogerős ítélet az elosztott pénzösszeg alvagyoni jellegét határozta meg, tehát a bontóperi tényállást meghaladó kérdésben döntött.

- [112] A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg a **k.-i** földek alvagyoni jellegét (felülvizsgálati kérelem 121.-179. pont). Az I. rendű alperes általánosságban hivatkozott a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére (felülvizsgálati kérelem 124. pont). A tartalmi körülírásban nem jelölte meg, hogy a bizonyítékok mérlegelésének szabályára irányadó eljárási jogszabályhelyet a jogerős ítélet milyen módon sértette meg. Önmagában annak általános kinyilvánítása: nincs olyan bizonyíték, amely ítéleti bizonyossággal alátámasztja, hogy a földterületek a felperes különvagyonából kerültek megvásárlásra, a konkrét adatok feltüntetése hiányában a kirívóan okszerűtlen, iratellenes, logikailag hibás mérlegelés nem állapítható meg.
- [113] A Kúria következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, az minősül nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésnek, amikor a jogerős ítélet a bizonyítékokat iratellenesen, logikailag ellentmondóan vagy egyoldalúan értékeli (BH 2013.119-II.). A perbeli esetben az eljárt bíróságok a **k.-i** földeket illetően egyezően jutottak arra a jogkövetkeztetésre, hogy a felperes a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, kétséget kizáróan bizonyította, hogy a vételárat a szülei pénzajándékából fizette ki. A csatolt iratok alapján az 1994. évi vásárláskor az aranykorona illetőség ellenértékének megfizetése és a felperes számlájára utal pénz közötti ok-okozati összefüggés bizonyított. Az eljárt bíróságok jogszabálysértés nélkül foglaltak állást a felperes nevén nyilvántartott, 1994. évben megszerzett földterületek különvagyonai jellegéről. A Kúria a 2000. évben vásárolt földterület alvagyoni forrását a már kifejtettek alapján nem vizsgálta. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az összes földterület értékesítéséből befolyt eladási ár a Csjt. 28. § (1) bekezdés b) pontja alapján a felperes különvagyonára volt.
- [114] Tény, hogy a felek között az eladási ár megosztásával összefüggésben alakult ki, amelynek végeredményeként a felperes az I. rendű alperes számlájára közvetlenül forint, illetve EUR összegeket utalt át, továbbá a folyószámláihoz hozzáférést engedélyezett. Az I. rendű alperes a hozzáférés birtokában további összeget a saját bankszámlájára utalt.
- [115] Az eljárt bíróságok eltérően ítélték meg az átruházás jogcímét: az elsőfokú bíróság ajándéknak minősítette (különvagyonból különvagyonba került), a másodfokú bíróság szerint az átruházás nem polgári jogi jogügylet, hanem a különvagyon értékén vásárolt vagyontárgy volt [Csjt. 28. § (1) bekezdés d) pont]. Állást foglalt azonban abban is, hogy az ajándékozás megállapítása esetén a visszakövetelés polgári jogi törvényi feltételeit bizonyította.
- [116] A Kúria az átruházást illetően az elsőfokú bíróság álláspontját fogadta el. Az eladási ár - a korábban kifejtettek alapján - a felperes különvagyonára volt, és a felek között a jelentős összeggel kapcsolatban konfliktusok merültek fel, az I. rendű alperes a pénzből mindenképpen részesedni akart. A felperes végül az I. rendű alperes követelését teljesítette és ennek megfelelően járt el: saját maga utalt át meghatározott összegeket a felperes bankszámlájára, továbbá a saját bankszámlájához is hozzáférést engedélyezett. A felperes eljárásából csak a következtetés vonható le, hogy a felek között legalább ráutaló magatartással a konszenzus létrejött, amelynek tartalma az I. rendű alperes által követelt részesedés elfogadása volt. Ez a felperes részéről részben az ellenszolgáltatás nélküli átutalással, részben a számlájához való hozzáférés engedélyezésével megvalósult, az I. rendű alperes pedig a követelését kielégítettnek tekintette. A megállapodást nem cáfolja, hogy a felperes az I. rendű alperes önálló pénzutalását a tudomásszerzést követően sérelmezte. A hozzáférés engedélyezésekor az előzményi viták és az I. rendű alperes követelése ismeretében nyilvánvalóan tisztában kellett lennie az I. rendű alperes igényéről. Ezt a megállapítást alátámasztja az a tény is, hogy a tudomásszerzés után a pénz visszaszerzésére lépéseket nem tett, az I. rendű alperes intézkedésébe belenyugodott.

- [117] Az egyik házastárs különvagyonából a másik házastárs különvagyonába való ingyenes juttatás - az elsőfokú bíróság megállapításával egyezően - polgári jogilag ajándékozás. A perbeli esetben tehát a felek ráutaló magatartással megállapodtak: a felperes részben maga utalta át a pénz egy részét, részben lehetővé tette, hogy az I. rendű alperes a követelésének, illetve a megállapodásnak megfelelő és még hiányzó összeghez hozzáférjen. Az I. rendű alperes az ajándékot elfogadta, magának átutalta, azaz a felek között az ajándékozási szerződés létrejött.
- [118] A Kúria megjegyzi, hogy a felperes állítása (zsarolás) az ajándékozási szerződés érvénytelensége körében lett volna értékelhető. A felperes a jogügyletet erre hivatkozással nem támadta, másodlagos igényével az ajándékozási szerződés érvényes létrejöttét lényegében elismerte, mivel a pénzösszeget (illetve a helyébe lépett értéket) ajándék visszakövetelése jogcímén érvényesítette.
- [119] A bíróságnak az I. rendű alperes terhére kellett értékelnie állításának bizonyíthatatlanságát: a megállapodás egyben kiterjedt a szülők által korábban átadott pénz elszámolására is. Az ajándékozást meghaladó egyéb elszámolásra önmagában a pénzátutalásokból nem lehet következtetést levonni. Az I. rendű alperes állítása egyébként is a közös vagyon részleges megosztását illető érvelésével állt összefüggésben. A pénzösszeg felperesi különvagyonai jellege miatt a közös vagyon megosztása fogalmilag kizárt, az I. rendű alperes a tartozás elszámolására vonatkozó állítását nem bizonyította.
- [120] A másodfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a házastársak az életközösség alatt a különvagonaikkal kapcsolatban polgári jogi jogügyleteket köthetnek (csere, ajándék, kölcsön stb.). A felek közötti ajándékozási szerződést a családjogi törvény végrehajtásáról, valamint módosításáról szóló 1986. évi IV. törvénnyel kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket szabályozó 4/1987. (VI.14.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a Csjt. 27. § (2) bekezdése szerinti szerződésnek kell tekinteni, amely a polgári jogi szerződésekre (is) formakényszert írt elő.
- [121] A Kúria nem fogadta el a jogerős ítéletnek a bankszámla követelést érintő jogi okfejtését. A házastársak egymás közötti belső jogviszonyában a vagyontárgyak szempontjából a bankszámlán nyilvántartott pénzkövetelés ingó dolognak minősül, tehát a Csjt. 27. § (3) bekezdésének alaki kötöttség alóli kivétele a perbeli esetben is érvényesült. A fentiek alapján a felek között ráutaló magatartással létrejött ingó dologra vonatkozó ajándékozási szerződés a Csjt. 27. § (3) bekezdése alapján érvényes szerződésnek kell tekinteni.
- [122] A Kúria maradéktalanul egyetértett a jogerős ítéletnek az ajándék visszakövetelése körében kifejtett érvelésével. A peradatok alapján a felperes bizonyította, hogy az ingyenes juttatást a házasság fenntartása feltevessel adta, feltevése az I. rendű alperes előtt ismert volt és a feltevést egyértelműen az I. rendű alperes magatartása hiúsította meg. A felperes tehát a másodlagos kereseti kérelmének megfelelően alappal követelte vissza az ajándékot. A régi Ptk. 582. § (3) bekezdése szerint az ajándék helyére lépett érték is visszakövetelhető. Az I. rendű alperes maga sem vitatta, hogy az ajándékba adott pénzből vásárolta meg a sz.-i ingatlanokat. A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül adott helyt a felperes dologi jogi igényének, de a Kúria ennek jogcímét ajándék visszakövetelésére módosította.
- [123] Önértékes az I. rendű alperes hivatkozása a k.-i földek értéknövekménye alvagoni jellegének vizsgálatára és az erre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség hiányára (felülvizsgálati kérelem 162.-163. pont).
- [124] A hasznosítás, illetve a haszon fogalmát sem a Csjt., sem a régi Ptk. nem határozta meg. A haszon jogi értelemben vett fogalma a dolognak az az időszakos vagy rendszeres hozadéka, amely a dologból rendeltetéséhez képest ered, illetve a dolog hasznosításának az eredménye. A haszon akkor minősül családjogi szempontból közös vagyonnak, ha az 1. a közös vagyon tárgyaiból származik és a vagyontársaság fennállása alatt vagy az életközösség megszűnésétől a közös vagyon megosztásáig terjedő időszakban keletkezett; 2. a házastársak valamelyikének a különvagyonából származik, az életközösség fennállása alatt keletkezett és meghaladja a vagyonkezelés, illetve a fenntartás költségeit, tehát ún. tiszta haszonnak tekintendő. Az ítélkezési gyakorlat szerint közös

vagyon a dologból származó termék, termény vagy szaporulat, a hasznosításából eredő bérleti vagy haszonbérleti vagy haszonbérleti díj, a készpénz, takaréknak, kötvény, kárpótlási jegy, letéti jegy és kamatozó részvény kamata, a részvény és a kft. üzletrész osztaléka. Közös vagyon a különvagyoni részvény életközösség ideje alatt esedékesé vált osztaléka, különvagyon viszont a különvagyonba tartozó részvény árfolyam nyeresége (Pfv.II.21.031/2000/4.).

- [125] Családjogi értelemben nem az adott vagyontárgy hasznának, hanem az adott vagyontárgy értékén szerzett vagyonnak minősül az eredeti vagyontárgyat surrogatio útján felváltó új vagyontárgy (cserébe vagy a dolog elvételeért, kisajátításáért, megsemmisítéséért kártérítésként kapott pénzösszeg vagy más vagyontárgy), az eredeti vagyontárgy értékesítéséből eredő pénzen szerzett új vagyontárgy, függetlenül attól, hogy az adott vagyontárgy pénzre átváltására és a kapott pénzen új vagyontárgy megszerzésére hány alkalommal került sor (BH 1998.432.).
- [126] Mindezekből viszont az következik, hogy a különvagyoni ingatlan értékének növekedése nem haszonnak, hanem az objektív körülmények folytán értéknövekedésnek minősül, amely nem a közös vagyont gyarapítja, hanem a különvagyon értékének megváltozását eredményezi (BH 1998.432.). Az eljáró bíróságok helyesen mellőzték az értéknövekedés alvagyoni jellegének vizsgálatát (felülvizsgálati kérelem 159. pont), mivel a földek értékének objektív emelkedése nem a különvagyon hasznának, hanem a különvagyon értékelkedésének minősül. A régi Pp. 3. § (3) bekezdése, továbbá a Csjt. 27., 28., 31. §-ában foglaltak megsértése tehát fel sem merülhet.
- [127] Az I. rendű alperes megalapozatlanul állította azt is, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértéssel mellőzte a vagyonmérlegből a **sz.-i**, illetve a **k.-i** ingatlanokat. A jogerős ítélet - az elsőfokú ítélettel egyezően - a **k.-i** földeket a felperes különvagyónak, majd az elsőfokú ítélettel szemben a **sz.-i** földeket a különvagyon értékén megszerzett vagyontárgynak minősítette. A Csjt. 31. § (2) bekezdése a közös vagyon megosztásának követelhetőségét deklarálja, a különvagyon tehát a közös vagyon megosztásakor a vagyonmérlegben értelemszerűen nem tüntethető fel (felülvizsgálati kérelem 123. pont).
- [128] A már kifejtettek alapján ugyancsak téves a közös vagyon egységes rendezése elvének megsértését állító érvelés. A különvagyon nem része a közös vagyonnak, a Csjt. 31. § (2) bekezdése - ezen belül a teljes körű rendezés elve - nem alkalmazható.
- [129] Az Audi személygépkocsi elszámolásával kapcsolatban az I. rendű alperes a régi Pp. 206. § (1) bekezdése, illetve a Csjt. 31. § (2) bekezdése megsértésére hivatkozott (felülvizsgálati kérelem 269.-287. pont). A felperes a keresetlevelében maga adta elő, hogy a kártérítési összeg egy részéből személygépkocsit vásárolt. A felülvizsgálati kérelemben az I. rendű alperes a jogerős ítéletben megállapított 30.000 NLG (4.296.000 forint) felperesi különvagyoni jellegét nem vitatta, azzal érvelt, hogy az alvagyonok vegyülése miatt az életközösség megszűnéskor azt személygépjármű magához váltásával elszámolták.
- [130] A Kúria elfogadta a jogerős ítélet levezetését. A peradatok alapján a felek a kártérítésként kapott összeget a gazdálkodásukban elkülönülten nem kezelték. Ebből következően azt nem lehet megállapítani, hogy a kártérítés teljes összegéből a felperes különvagyont kizárólag egy személygépkocsi megvásárlására fordították, az nyilvánvalóan vegyült a hiteltörlesztésre és felújításra elköltött közös vagyoni résszel.
- [131] Az I. rendű alperes csak állította, de nem bizonyította a kártérítés különvagyoni részének a személygépkocsira fordítását és azt sem, hogy a vagyontárgyra peren kívül egyezséget kötöttek. A perben a felperes a különvagyónak tekintett kártérítés megtérítését mindvégig következetesen kérte, a személygépjármű vagyonmérlegből való kihagyására irányuló nyilatkozata a különvagyona elszámolásaként nem értékelhető (felülvizsgálati kérelem 268. pont). A másodfokú bíróság a bizonyítékok okszerű, iratszerű, a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő értékelésével, a Csjt. 31. § (3) bekezdés szabálya szerint kötelezte az I. rendű alperest a felperes különvagyónak megtérítésére.

- [132] A közös vagyon aktív és passzív vagyonelemekből áll, így a közös vagyon része a házastársak külső harmadik személyek (magánszemélyek, pénzintézetek) felé fennálló tartozása is. Az I. rendű alperes maga állította, hogy a felperes szülei által befektetésre átadott pénz nem a közös vagyon része (tehát a passzívumként sem vehető figyelembe) a pénzt ő kezelte, ő számolt el vele (felülvizsgálati kérelem G) pont). Ebből viszont az következik, hogy a befektetésre átadott pénz a házastársi közös vagyon mérlegében nem tüntethető fel.
- [133] A kettős elszámolást illetően a felülvizsgálati kérelem megalapozott. Az I. rendű alperes a szülők pénzének átvételét nem vitatta, de azt állította, hogy azt visszafizették, illetve a pénz elosztásakor elszámolták. Állítása alátámasztására különböző kimutatásokat csatolt. A Kúria egyetértett a kimutatások bizonyító ereje tekintetében a jogerős ítélet okfejtésével. A kimutatásokból az átadott pénz befektetése nem követhető, a felperesi szülők tanúvallomásával szemben a visszafizetés bizonyítására nem alkalmasak. A másodfokú bíróság ezért helyesen indult ki abból, hogy a szülőknek az I. rendű alperes részére befektetési céllal átadott pénz visszafizetése hiányában követelése áll fenn. Ugyanakkor figyelmen kívül hagyta, hogy ennek egy részét a tanya beruházásánál a dologi jogi igényt megalapozó felperesi különvagyongként értékelte. A csatolt engedményezési okirat ugyanis két összeget tüntetett fel: szülők 25.126 EUR befektetésre átadott összegét (33.918 NLG tőke és annak 21.453 NLG hozama eredményeképpen 55.371 NLG), továbbá a k.-i tanya beruházására fordított 37.509 EUR-t.
- [134] A felperes végleges keresetében elsődleges különvagyon megtérítése címén kérte elszámolni k.-i tanyaingatlanra fordított beruházás folytán rá engedményezett 37.509 EUR-t, továbbá 25.126 EUR-t, összesen 62.635 EUR-t, amely középárfolyamon számolva 19.763.848 forint. Másodlagosan különvagyon megtérítése címén 25.126 EUR forint ellenértékét igényelte, míg a tanya tekintetében a 37.509 EUR-nak megfelelő beruházásra tekintettel tulajdoni igényt érvényesített: a bíróság állapítsa meg, hogy a teljes ingatlan 10/12 tulajdoni hányada különvagyona, és csak 2/12 hányad a közös vagyon, amiből a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperest 1/12 tulajdoni hányad illeti meg.
- [135] Az elsőfokú bíróság a módosított másodlagos kereseti kérelemnek megfelelően határozott, a másodfokú bíróság ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ebből viszont az következik, hogy az engedményezési okiratban foglalt 37.509 EUR, a beruházásra fordított szülői pénz a Csjt. 28. § (1) bekezdés b) pontja alapján elszámolást nyert. Az engedményezési szerződés alapján a felperes követelése tehát csak 25.126 EUR forint ellenértékére, azaz 7.928.285 forint erejéig megalapozott.
- [136] Az I. rendű alperesnek az EUR/HUF árfolyammal kapcsolatos hivatkozása részben megalapozott (felülvizsgálati kérelem 171. pont). A perben a felperes az ajándékként átutalt EUR összegek (50.973 EUR+ 220.000 EUR) forint ellenértékét a keresetlevél beadáskori árfolyam alapján együttesen határozta meg (195.502.820 forint). Az I. rendű alperes a perben mindvégig hivatkozott a pénz átruházáskori 275 EUR/HUF árfolyam szerinti elszámolásra (fellebbezés 4. oldal). Az elsőfokú bíróság a pénz elszámolását mellőzte, a másodfokú bíróság a kereset szerinti összeget fogadta el. Következtes ítélezési gyakorlat abban, hogy a közös vagyon megosztásánál - az ingatlan és a részvény kivételével - fő szabályként az életközösség megszűnés kori érték az irányadó, ebből következően a keresetlevél beadásának időpontja nem releváns. Az adott esetben azonban értékelni kellett azt a tényt is, hogy a pénz átruházása után az I. rendű alperes 2011 júniusában ingatlanokat vásárolt. Az életközösség 2012. áprilisi megszűnésekor az EUR-ban felvett összeg már nem állt rendelkezésre, azt az I. rendű alperes korábban forintra konvertálta, ezért az életközösség megszűnésének időpontja szerinti árfolyam nem alkalmazható.
- [137] Az I. rendű alperes az árfolyamot az átruházás (az ajándékozás) időpontjához kötötte (2010. október-november) és ezt a felperes másodlagosan nem kifogásolta, tehát az I. rendű alperes által megjelölt időpontot kell irányadónak tekinteni. Az I. rendű alperes 270.973 EUR (50.973 EUR + 220.000 EUR) összeghez jutott, ami az akkori 275 EUR/HUF árfolyam alapján 74.517.575

forintnak felelt meg. A forintajándék 109.500.000 forint volt, tehát az I. rendű alperes pénzajándékként összesen 184.017.575, kerekítve 184.018.000 forinthez jutott. A megvásárolt sz.-i földek 164.500.000 forint vételárához képest a különbség 19.518.000 forint, amelynek megfizetésére az I. rendű alperes különvagyoni megtérítése címén köteles.

[138] A kifejtettek szerint a jogerős ítéletet követve, a teljes körű vagyoni elszámolás az alábbiak szerint módosul:

A felperes köteles megfizetni az I. rendű alperesnek

1.) 7.749.999 forint megváltási ellenértéket, ebből

- a **K., T.** tanya ingatlan 1/12 tulajdoni hányada alapján 1.083.334 forintot (1.500.000 - a közös vagyona eső tűzkárból az I. rendű alperesre jutó 416.666 forint),

- a **B. L.** utca ...számú ingatlan 2/6 része alapján 6.666.666 forintot, 2.) 205.050 forint ingó értékkülönbséget (Vespa motorkerékpár), összesen: 7.955.050 forintot.

Az I. rendű alperes fizetési kötelezettsége a felperes részére

1.) 4.079.220 forint a közös vagyoni megosztása és a közös adósság elszámolása alapján, ebből 2.719.032 forint az I. rendű alperes bankszámláján kezelt, összesen 5.438.065 forint közös megtakarítás jutó része és 1.360.188 forint (2.720.376 forint jutó része) az I. rendű alperest terhelő közös adósság,

2.) 31.742.285 forint a felperes megtérítendő különvagyona, ebből

- 4.296.000 forint a kártérítésből a fájdalomdíj összege,

- 7.928.285 forint a felperes szülei által engedményezett 25.126 EUR követelés forint ellenértéke,

- 19.518.000 forint az ajándékba adott 184.018.000 forintból a sz.-i földek 164.500.000 forint vételárának kifizetése után az I. rendű alperesnél maradt összeg,

mindösszesen: 35.821.505 forint.

3. A követelések és a tartozások egybeszámításával (35.821.505-7.955.050) az I. rendű alperes fizetési kötelezettsége kerekítve 27.866.500 forint értékkiegyenlítés és különvagyoni megtérítése címén.

[139] A jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezésére tekintettel kisebb részben, a felperesre kedvezőbb 25-75%-ra módosult a felek pernyertességének-pervesztességének aránya. A Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott 81. § (1) bekezdése, 275. § (3) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése alapján a jogerős ítéletben megállapított, az I. rendű alperes által fizetendő első- és másodfokú perköltség összegére és viselésére vonatkozó rendelkezést hatályában fenntartotta.

[140] A tulajdonszerzési jogcím átvezetéséről és a felülvizsgálat benyújtása tényének törléséről az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. CXLI. törvény (Inyt.) és ennek végrehajtására kiadott 109/1999. (XII.29.) FVM rendelet alkalmazásával határozott.

## **Záró rész**

[141] A felülvizsgálat értéke 200.078.600 forint (164.500.000 forint sz.-i földek, 34.872.600 forint értékkiegyenlítés és különvagyoni megtérítése, 6.000.000 forint adó, 700.000 forint meg nem határozható érték). A felülvizsgálati kérelem 188.788.200 forint erejéig nem vezetett eredményre, az eredménytelenség-eredményesség aránya 94,4-5,6%. A felperes képviselője a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megbízási szerződésben kikötött, az áfával emelt ügyvédi munkadíjat kérte felülvizsgálati eljárási költségként, amely a felülvizsgálat kisebb mértékű eredményessége mellett is arányban áll a kifejtett képviselői tevékenységgel, a jelentős felkészülést igénylő terjedelmes iratanyag, a felülvizsgálati kérelem tanulmányozásával és a felülvizsgálati ellenkérelem elkészítésével. A Kúria ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott 81. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése alapján az I. rendű alperest a megbízási szerződésben kikötött 2.781.300 forint ügyvédi munkadíj és 1.028.700 forint áfa, összesen 3.810.000 forint megfizetésére kötelezte. A lerótt felülvizsgálati eljárási illeték az I. rendű alperes terhén marad.

[142] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a vészhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[143] A Kúria ítélete elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. november 17.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró,  
Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül: